

Business Intelligent Services

BIS

Asistență
pentru afaceri
de succes

Analiza pieței serviciilor de microfinanțare din Moldova în anul 2008

Chișinău, Martie 2009

CUPRINS

Introducere.....	3
Evoluția numărului de companii.....	4
Evoluția la capitolul active totale.....	5
Evoluția la capitolul capital propriu, credite bancare & împrumuturi primite.....	7
Evoluția portofoliului de credite & împrumuturi acordate de către OMF.....	12
Evoluția profitului net.....	15
Evoluția rentabilității financiare & gradului de intermediere financiară	17

INTRODUCERE

Activitatea de microfinanțare ocupă un loc aparte în sistemul financiar. În raport cu sistemul bancar, microfinanțarea rămâne a fi sursa alternativă de creditare. Specificul acestui sector este clientela spre care se adresează, reprezentată de întreprinderile mici și mijlocii, categoria cel mai mult expusă dificultății accesării de finanțare.

Persoanele fizice și juridice, care nu au istorie de credit sau nu au bunuri ce pot constitui garanții, nu au acces la sistemul financiar bancar. Creditele solicitate sunt de cele mai multe ori prea mici pentru bănci, iar costurile administrării și monitorizării le fac neinteresante pentru acestea.

Astfel, microfinanțarea asigură accesul IMM-urilor la împrumuturi ce permit acestora să-și conducă și să-și dezvolte activitățile economice, să dobândească active și bunuri etc., respectiv să-și soluționeze problemele de natura imediată sau să se achite de obligațiile sociale.

Importanța acestui sector, adesea, rezultă din faptul că există încă multe bănci care nu sunt dispuse să acorde împrumuturi microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din cauza riscurilor pe care le presupune acest sector.

După părerea experților, competitivitatea economiei depinde, în mare măsură, de capacitatea întreprinderilor mici. Acestea reprezintă o sursă principală de creare de locuri de muncă, un teren propice pentru idei noi de afaceri și principalul promotor al antreprenoriatului. În consecință, consolidarea întreprinderilor mici și mijlocii este vitală pentru asigurarea creșterii competitivității. Însă, pentru a porni o afacere de la zero sau pentru a o dezvolta este nevoie de bani, și, de cele mai multe ori, găsirea finanțării adecvate constituie o dificultate majoră cu care se confruntă IMM-urile.

Datorită lipsei de facilități de credit specifice microîntreprinderilor și întreprinderilor mici, aproximativ 85 la sută din investițiile în întreprinderile mici trebuie să fie finanțate din resursele proprii ale întreprinzătorului și din propriile lichidități interne, față de un procent de 66% în țările din vest. Acest factor ar putea explica lipsa de dezvoltare a subsectoarelor microîntreprinderilor și întreprinderilor mici, deoarece dezvoltarea unei societăți presupune în mod inevitabil o cerere mai mare de capital circulant.

În Republica Moldova microfinanțarea, continuă să rămână o bună oportunitate pentru operatorii care procură sau dispun de resurse financiare mai ieftine comparativ cu cele oferite de instituțiile bancare, iar reglementările liberale atrag noi operatori pe acest segment, în special capital străin.

Perspectivile dezvoltării acestui segment al economiei sunt strâns legate de clientela țintă. IMM-urile dețin circa 98,3 % din numărul total al întreprinderilor din țară, constituind 39,3 mii întreprinderii. Numărul persoanelor care activează în întreprinderile mici și mijlocii în prezent constituie 343,5 mii persoane, deținând 59,8% din numărul total de angajați ai întreprinderilor. În mediu la o întreprindere numărul de salariați constituie circa 9 persoane. Veniturile din vânzări ale întreprinderilor mici și mijlocii au însumat 66,8 mlrd. lei sau 45 % din venituri din vânzări în total pe economie.

Dezvoltarea sectorului IMM este o prioritate și pentru stat. Recent a fost aprobat programul de stat de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, pentru anii 2009-2011. Pentru realizarea proiectului sunt disponibile, inițial, din partea statului circa 30.5 mil. MDL, cu posibilitatea suplینirii resurselor cu mijloace financiare suplimentare. Un imbold în dezvoltarea acestui segment din partea statului urmează să vină prin crearea de condiții juridice și economice stabile, propice dezvoltării activității de întreprinzător.

Avantajele sunt pe față pentru avansarea segmentului microfinanțării, dacă mai luăm în calcul și reformele tehnice și structurale de care are nevoie întreprinderile mici și micro din Moldova. Legislația nu este prea exigentă cu companiile din acest sector, posibilitățile lor reducându-se puterea financiară a acționarilor și la

posibilitatea accesării de resurse noi.

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COMPANII

În baza rapoartelor CNPF cu privire la activitatea organizațiilor de microfinanțare (OMF) în 2008, determinăm un o creștere a numărului companiilor de microfinanțare. Potrivit organului de supraveghere a activității date, cifra concurenților s-a majorat cu șapte unități, până la 24 actori activi pe segmentul microfinanțării. La baza companiilor noi înregistrate, predomină capitalul străin. Dintre organizațiile create în 2008 identificăm "Iute Credit", "Credit Rapid", "First Financing Group", "Alfa Partners", "Visreal-Prim", "Prime Capital 2" și "Creditera", primele patru având la bază capital străin.

Dintre companiile create în 2008, unele au reușit să atenteze la cotele de piață ale liderilor, demonstrând că segmentul microfinanciar mai are loc de dezvoltare. Astfel, Prime Capital 2 (afiliată companiei Prime Capital), Iute Credit, Creditera, și Credit Rapid au depășit, la unii indicatori, mulți jucători deja activi pe piață, Prime Capital 2 fiind în top 10 la fiecare indicator analizat ulterior în studiu.

Tabel 1: Organizațiile de microfinanțare în R. Moldova în 2008

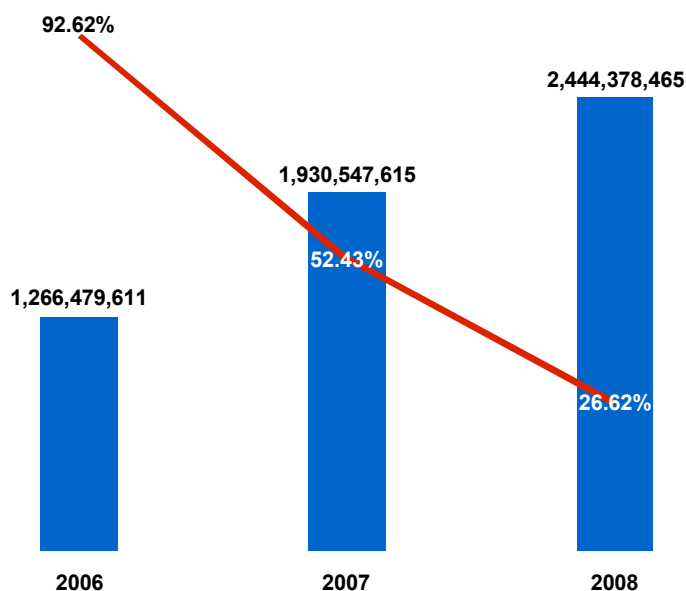
#	Denumire OMF
1	Corporația de Finanțare Rurală SA
2	ÎCS „Easy Credit” SRL
3	ÎCS „Prime Capital” SRL
4	ÎM OMF „Microinvest” SRL
5	IM „Prime Capital 2” SRL
6	ICS OM „Nordik Capital” SRL
7	OM „Credit-Profit” SRL
8	OM „CREDITERA” SRL
9	OM „Prinvestnord” SRL
10	ICS „IUTE CREDIT” SRL
11	OM „Micro-Fin-Credit” SRL
12	OM „CONSOMIC” SRL
13	OM „GLOBAL CREDIT” SRL
14	OM „VISREAL-PRIM” SRL
15	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL
16	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL
17	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL
18	ÎCS ProCredit SRL
19	ÎCS „GIFI Vostok” SRL
20	ICS „Credit Rapid” SRL
21	OM „Elat Profit” SRL
22	OM Luxigorus SRL
23	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA
24	OM „Invest-Credit” SRL

Sursa: CNPF

EVOLUȚIA LA CAPITOLUL ACTIVE TOTALE

Evaluarea evenimentelor de pe piața financiară indică continuarea trendului ascendent în activitatea organizațiilor de microfinanțare. Valoarea activelor a avansat față de 2007 cu 26.6% și a atins în 2008 valoarea de 2.4 mrd MDL, înregistrându-se cu 513.8 mil. MDL mai mult.

Diagrama 1: **Evoluția activelor organizațiilor de microfinanțare în perioada 2006-2008, MDL**

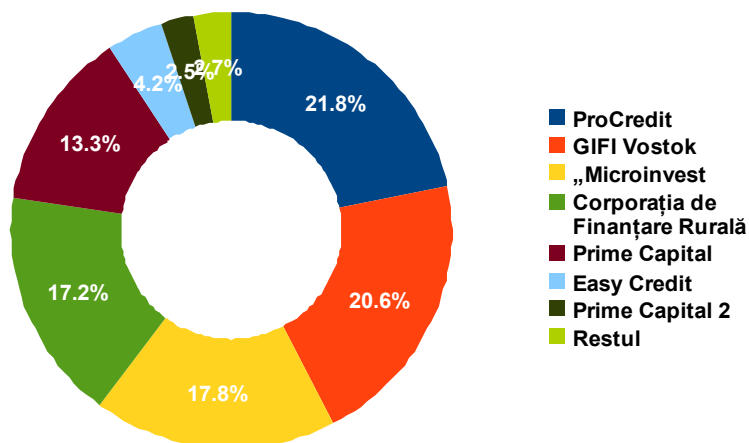

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Analiza evoluției valorii activelor indică o încetinire a ritmului lor de creștere, în fiecare an acesta practic înjumătățindu-se. Se constată că în 2006 ritmul de creștere, comparativ cu 2005, a înregistrat cea mai înaltă cotă – peste 90%, pentru ca în următoarea perioadă de referință 2007 față de 2006, ritmul de creștere să scadă până la 52 p.p., iar în perioada de referință 2008 – 2007 până la 26%. Rezultatele și ritmurile înregistrate sunt pe de o parte influențate de procesele negative din economia națională și cea mondială, iar pe de altă parte se înscrie în preveziunile pentru segmentul dat, care prevede reducerea ritmurilor de creștere.

La acest capitol, primele cinci companii după valoarea activelor cumulează peste 90 la sută din suma acestora, printre acestea regăsindu-se și noua intrată companie Prime Capital 2.

Diagrama 2: Topul companiilor după cota parte ce le revine din valoarea totală a activelor în 2008

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Tabel 2: Valoarea activelor organizațiilor de microfinanțare în 2008 și 2007, MDL

#	Denumire OMF	Total Active		Creșterea		Cota de piață	
		31.12.2008	31.12.2007	MDL	%	31.12.2008	31.12.2007
1	ÎCS ProCredit SRL	531,828,234	575,126,736	-43,298,502	-7.53%	21.76%	29.79%
2	ÎCS „GIFI Vostok” SRL	502,950,041	528,820,770	-25,870,729	-4.89%	20.58%	27.39%
3	ÎM OMF „Microinvest” SRL	436,302,341	275,798,434	160,503,907	58.20%	17.85%	14.29%
4	Corporația de Finanțare Rurală SA	420,833,954	286,157,306	134,676,648	47.06%	17.22%	14.82%
5	ÎCS „Prime Capital” SRL	323,923,545	161,600,932	162,322,613	100.45%	13.25%	8.37%
6	ÎCS „Easy Credit” SRL	101,583,232	64,125,219	37,458,013	58.41%	4.16%	3.32%
7	IM „Prime Capital 2” SRL	60,924,322	0	60,924,322	N/A	2.49%	0.00%
8	ICS „Credit Rapid” SRL	22,735,292	0	22,735,292	N/A	0.93%	0.00%
9	ICS OM „Nordik Capital” SRL	13,018,458	13,424,078	-405,620	-3.02%	0.53%	0.70%
10	OM „CREDITERA” SRL	9,793,377	0	9,793,377	N/A	0.40%	0.00%
11	OM „Credit-Profit” SRL	8,266,983	5,635,510	2,631,473	46.69%	0.34%	0.29%
12	ICS „IUTE CREDIT” SRL	6,353,485	0	6,353,485	N/A	0.26%	0.00%
13	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL	4,839,779	0	4,839,779	N/A	0.20%	0.00%
14	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL	529,695	656,136	-126,441	-19.27%	0.02%	0.03%
15	OM „Priminvestnord” SRL	304,688	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
16	OM „Micro-Fin-Credit” SRL	134,789	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
17	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL	46,266	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
18	OM „GLOBAL CREDIT” SRL	5,821	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
19	OM „VISREAL-PRIM” SRL	4,109	0	4,109	N/A	0.00%	0.00%
20	OM „CONSOMIC” SRL	54	0	54	N/A	0.00%	0.00%
21	OM „Elat Profit” SRL	N/A	11,904,307	N/A	N/A	0.00%	0.62%
22	OM Luxigorus SRL	N/A	296	N/A	N/A	0.00%	0.00%
23	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA	N/A	1,368,632	N/A	N/A	0.00%	0.07%
24	OM „Invest-Credit” SRL	N/A	5,929,259	N/A	N/A	0.00%	0.31%
TOTAL		2,444,378,465	1,930,547,615	513,830,850	26.62%	100.00%	100.00%

Sursa: CNPF

Conform datelor, determinăm că liderii anului 2007 după valoarea activelor cedează din cotele de piață,

înregistrând și reduceri ale activelor. În cazul ProCredit, evenimentul poate fi legat de faptul înființării ProCredit Bank și politicii atragerii clienților de către bancă, în detrimentul companiei de microfinanțare, iar evoluția negativă a activelor GIFI Vostok este efectul desființării Serviciului Național de Locuință, comercializarea apartamentelor, efectuându-se preponderent prin intermediul acestei companii.

EVOLUȚIA LA CAPITOLUL CAPITAL PROPRIU, CREDITE BANCARE & ÎMPRUMUTURI PRIMITE

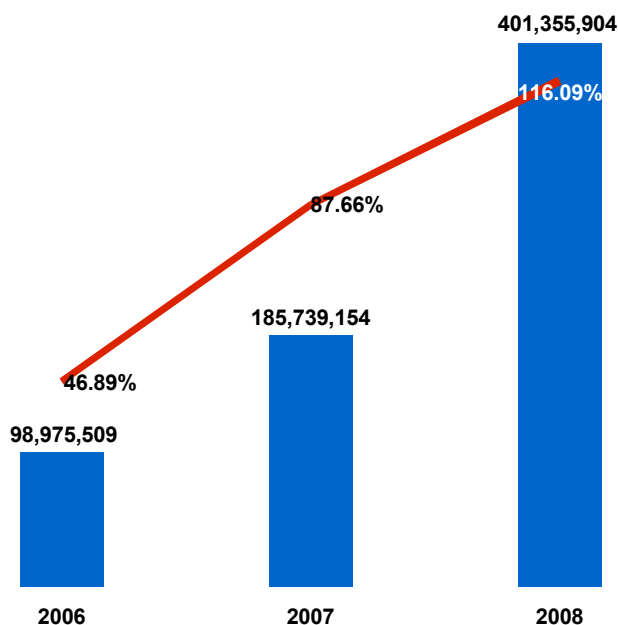
Evoluția valorii capitalului propriu și a resurselor financiare primite înregistrează valori pozitive. Suplinirea resurselor financiare a fost realizată atât prin majorări de capital, cât și prin atragerea creditelor și împrumuturilor. Pe lângă noile companii create, au reușit atragerea resurselor financiare și companiile deja active.

În 2008 față de 2007, per total, avansul capitalului companiilor a constituit 116 p.p. (215 mil. MDL) și a atins suma de 401 mil. MDL. Ritmurile de creștere relativă au o trend ascendent cu valoarea maximă în 2008 (116%) și înregistrau 46% în 2006, și 87% în 2007.

Per general valoarea totală a capitalului propriu înregistrează creșteri însemnate, majorându-se de peste 44 de ori în 2008 față de anul 2005. Trendul care se înregistrează la acest indicator este pozitiv și se majorează în proporții geometrice către 2008.

Luând în considerație conjunctura economică națională și mondială, dictată de procese recesioniste, se prognozează ca indicatorul în anul 2009 să înregistreze valori moderate de creștere.

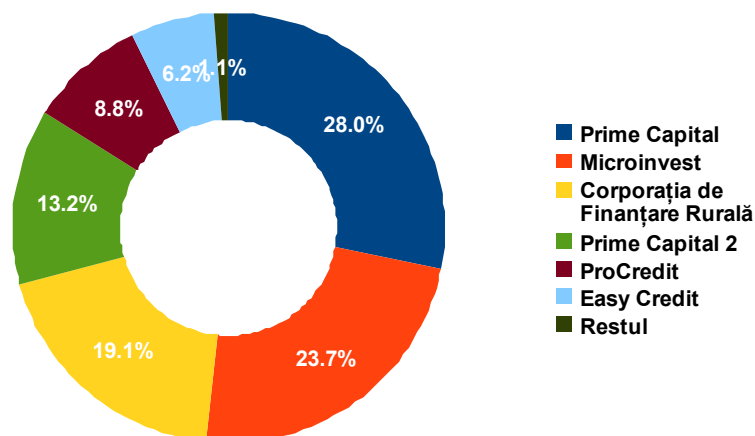
Diagrama 3: **Evoluția valorii capitalului propriu în anii 2006-2008, MDL**

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Din punctul de vedere al capitalului propriu, piața microfinanțării este concentrată, astfel încât, primele șase companii cumulează peste 98% din valoarea totală a capitalului OMF. Porivit datelor, în cadrul companiilor, în anul 2008 lider după mărimea capitalului este Prime Capital, înregistrând o cotă de 28.3 la sută și cea mai vertiginoasă creștere a acestui indicator (+11 000%).

Diagrama 4: **Topul companiilor după valoarea cotelor de piață ce le revin în total capital propriu în 2008**

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Caracteristica pieței în repartizarea cotelor de piață după capitalul statutar, denotă la fel faptul, că masa principală, în cazul dat peste 95 la sută este deținut de 6 companii.

Realizări de succes din acest punct de vedere a reușit compania "Microinvest" SRL. Anul trecut capitalul societății a ajuns la 73.885 mil. MDL și a fost majorat prin acceptarea noilor asociați și a contribuțiilor acestora – în special contribuția cooperativei financiare internaționale OikoCredit a constituit 13,2 mil. MDL, Fundației Soros – 8,25 mil. MDL, BFSE Holdong BV – 29,35 mil. MDL, cetățeanului SUA, director și fondator al Driehous Capital Management LLC – Richard Driehaus – 3,64 mil. MDL.

Aceeași companie, în două rânduri a contractat credite în sumă totală de 10 mil. USD. Primul, în sumă de 5 milioane a fost obținut de la Banca Olandeză. Din mijloacele primite de la FMO (The Entrepreneurial development bank of the Netherlands) pe o perioadă de șase ani, Microinvest creditează IMM-urile, și Asociațiile de economii și împrumuturi (AEI).

Cel de-al doilea credit accesat în anul 2008, are tot valoarea de 5 mil. USD, creditorul fiind European Fund for Southeast Europe (EFSE). Resursele au fost obținute pentru o perioadă de cinci ani și sunt destinate finanțării IMM-urilor din spațiul rural.

Concurentul principal al Microinvest și liderul pieței de microfinanțare în 2007, Corporația de Finanțare Rurală, a obținut la fel de la EFSE, un credit de 3 mil. USD. Creditul este folosit de către societate pentru creditarea Asociațiilor de economii și împrumut ale cetățenilor precum și a întreprinderilor micro și mici (IMM) din zonele rurale ale Moldovei, AEI fiind principalii parteneri ai companiei.

După cum s-a menționat, activitatea principală a companiilor de microfinanțare este creditarea IMM-urilor. De altfel, majoritatea organizațiilor autohtone de acest profil au în vizor anume acest gen de activitate. Abatere de la regulă este Prime Capital. Ea este unica companie care "sub o umbrelă" întrunește trei companii: una pentru împrumuturi ipotecare, alta pentru IMM-uri și încă una pentru clienții corporativi. Până acum ponderea maximă în cadrul companiei o au operațiunile cu împrumuturile pentru locuițe – 64%, cele pentru business înregistrând o cotă de 36%.

Pe parcursul anului 2008, Prime Capital a realizat cea mai mare creștere de capital. Compania și-a majorat capitalul statutar cu 10 milioane USD până la 10 050 429 USD. Capitalul statutar a fost suplinit din sursele suplimentare, acordate de unicul acționar al companiei – grupul american de fonduri investiționale New Century Holdings Capital.

În același an, Prime Capital a dobândit o linie de credit în sumă de 10 mil. USD pe o perioadă de 12 ani de la Corporația americană World Business Capital (WBC) pentru creditarea persoanelor fizice și juridice. Dintre companiile noi înregistrate în anul 2008, "Prime Capital 2" după valoarea capitalului propriu a intrat în top 5, plasându-se pe poziția a patra cu un capital de 53.46 mil. MDL.

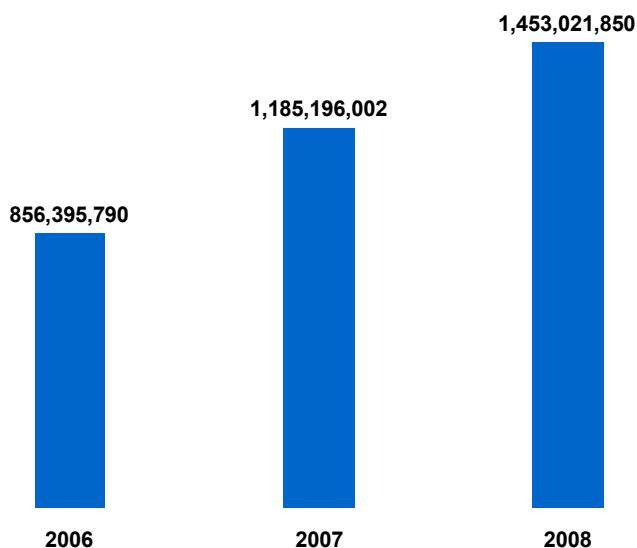
Tabel 3: Mărimea capitalului propriu ale organizațiilor de microfinanțare în 2008 și 2007, MDL

#	Denumire OMF	Capital Propriu		Creșterea		Cota de piață	
		31.12.2008	31.12.2007	MDL	%	31.12.2008	31.12.2007
1	ÎCS „Prime Capital” SRL	113,584,898	-980,530	114,565,428	11684.03%	28.30%	N/A
2	ÎM OMF „Microinvest” SRL	96,181,314	79,462,431	16,718,883	21.04%	23.96%	42.78%
3	Corporația de Finanțare Rurală SA	77,562,615	57,717,184	19,845,431	34.38%	19.33%	31.07%
4	IM „Prime Capital 2” SRL	53,467,048	N/A	N/A	N/A	13.32%	N/A
5	ÎCS ProCredit SRL	35,553,311	36,046,841	-493,530	-1.37%	8.86%	19.41%
6	ÎCS „Easy Credit” SRL	25,319,477	8,309,115	17,010,362	204.72%	6.31%	4.47%
7	ICS OM „Nordik Capital” SRL	2,510,494	1,769,369	741,125	41.89%	0.63%	0.95%
8	OM „Credit-Profit” SRL	739,620	444,217	295,403	66.50%	0.18%	0.24%
9	ICS „IUTE CREDIT” SRL	515,013	N/A	N/A	N/A	0.13%	N/A
10	OM „CREDITERA” SRL	345,932	N/A	N/A	N/A	0.09%	N/A
11	ICS „Credit Rapid” SRL	112,674	N/A	N/A	N/A	0.03%	N/A
12	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL	44,853	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
13	OM „Priminvestnord” SRL	33,642	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
14	OM „Micro-Fin-Credit” SRL	27,489	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
15	OM „CONSOMIC” SRL	5,400	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
16	OM „GLOBAL CREDIT” SRL	4,925	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
17	OM „VISREAL-PRIM” SRL	4,109	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
18	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL	-21,063	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
19	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL	-29,078	11,120	-40,198	-361.49%	N/A	0.01%
20	ÎCS „GIFI Vostok” SRL	-4,606,769	-276,231	-4,330,538	N/A	N/A	N/A
21	OM „Elat Profit” SRL	N/A	3,035,126	N/A	N/A	N/A	1.63%
22	OM Luxigorus SRL	N/A	-52,020	N/A	N/A	N/A	N/A
23	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA	N/A	230,075	N/A	N/A	N/A	0.12%
24	OM „Invest-Credit” SRL	N/A	22,457	N/A	N/A	N/A	0.01%
TOTAL		401,355,904	185,739,154	215,616,750	116.09%	100.00%	100.00%

Sursa: CNPF

Sintetizând informația despre **creditele și împrumuturile primite** de către OMF, conchidem că acestea s-au majorat în 2008 comparativ cu anul 2007 cu 22.6% sau cu 267,82 mil. MDL atingând o maximă de 1.45 mlrd. MDL. În decursul a doi ani suma acestora a avansat de 1.5 ori, înregistrându-se o tendință de diminuare a creșterii relative pe parcursul perioadei 2006-2008.

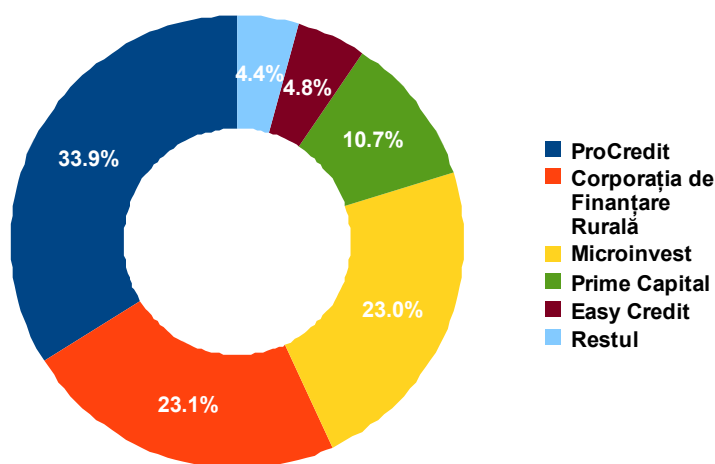
Diagrama 5: Evoluția valorii creditelor bancare și împrumuturilor primite de către OMF în perioada 2006-2008, MDL

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Pe seama primelor cinci companii revin cele mai mari credite și împrumuturi contractate, ponderea lor constituind 95% (1.39 mlrd. MDL) în 2008. În acest top rămân a fi aceleași companii ca și în 2007 cu mențiunea restrucuturării cotelor de piață în sensul creșterii la companiile Microinvest (+6.71%), Corporația de Finanțare Rurală (+4.83%) și Easy Credit (+0.64), și descreșterii la ProCredit (-11.33%) și Prime Capital (-2.18%).

Diagrama 6: Topul companiilor după valoarea cotelor de piață ce le revin în total credite bancare și împrumuturi primite de OMF în 2008

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Tabel 4: Evoluția creditelor bancare și împrumuturilor primite de organizațiile de microfinanțare în 2008 și 2007, MDL

#	Denumire OMF	Credite bancare și împrumuturi primite		Creșterea		Cota de piață	
		31.12.2008	31.12.2007	MDL	%	31.12.2008	31.12.2007
1	ÎCS ProCredit SRL	491,918,871	535,524,875	-43,606,004	-8.14%	33.85%	45.18%
2	Corporația de Finanțare Rurală SA	335,413,263	216,364,948	119,048,315	55.02%	23.08%	18.26%
3	ÎM OMF „Microinvest” SRL	334,791,125	193,512,797	141,278,328	73.01%	23.04%	16.33%
4	ÎCS „Prime Capital” SRL	156,003,000	153,035,113	2,967,887	1.94%	10.74%	12.91%
5	ÎCS „Easy Credit” SRL	70,378,722	49,810,610	20,568,112	41.29%	4.84%	4.20%
6	ICS „Credit Rapid” SRL	21,840,420	N/A	N/A	N/A	1.50%	N/A
7	ICS OM „Nordik Capital” SRL	9,477,102	11,494,000	-2,016,898	-17.55%	0.65%	0.97%
8	OM „CREDITERA” SRL	9,388,308	N/A	N/A	N/A	0.65%	N/A
9	OM „Credit-Profit” SRL	8,853,104	4,848,213	4,004,891	82.61%	0.61%	0.41%
10	IM „Prime Capital 2” SRL	5,200,100	N/A	N/A	N/A	0.36%	N/A
11	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL	4,739,503	N/A	N/A	N/A	0.33%	N/A
12	ÎCS „GIFI Vostok” SRL	4,096,574	19,987,000	-15,890,426	-79.50%	0.28%	1.69%
13	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL	544,458	618,446	-73,988	-11.96%	0.04%	0.05%
14	OM „Priminvestnord” SRL	270,000	N/A	N/A	N/A	0.02%	N/A
15	OM „Micro-Fin-Credit” SRL	107,300	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
16	OM „CONSOMIC” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
17	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
18	OM „GLOBAL CREDIT” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
19	OM „VISREAL-PRIM” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	0.00%
20	ICS „IUTE CREDIT” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
21	OM „Elat Profit” SRL	N/A	3,515,434	N/A	N/A	N/A	0.30%
22	OM Luxigorus SRL	N/A	0	N/A	N/A	N/A	0.00%
23	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA	N/A	563,385	N/A	N/A	N/A	0.05%
24	OM „Invest-Credit” SRL	N/A	5,797,836	N/A	N/A	N/A	0.49%
TOTAL		1,453,021,850	1,185,196,002	267,825,848	22.60%	100.00%	100.00%

Sursa: CNPF

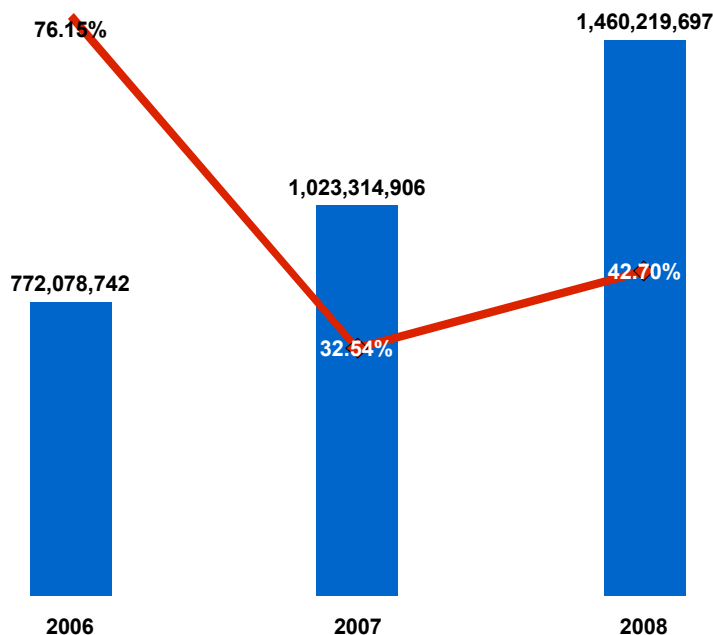
EVOLUȚIA PORTOFOLIULUI DE CREDITE & ÎMPRUMUTURI ACORDATE DE CĂTRE OMF

Ritmul de creștere a portofoliilor de credite ale companiilor de microfinanțare, precum și cererea înaltă din partea IMM-urilor, persoanelor fizice și juridice și Asociațiilor de Economii și Împrumut a stimulat extinderea teritorială. Oficii teritoriale au deschis primele cele mai mari organizații de microfinanțare după valoarea activelor și împrumuturilor acordate: Corporația de Finanțare Rurală, Microinvest, Prime Capital și Easy Credit. Acoperirea teritorială asigură prezența în centrul, nordul și sudul republicii, facilitând accesul la resursele financiare.

Evoluția portofoliului de credite și împrumuturi acordate de către OMF în 2008 a înregistrat creșterea cea mai înaltă din sectorul financiar bancar și nebanca. Majorarea portofoliului creditor a constituit 42.7%, avansând în 2008 (față de 2007) cu 436.9 mil. MDL, până la maximum de 1.46 mlrd. MDL. Creșterile relative anuale care s-au înregistrat în acest segment nu au o evoluție constantă. Astfel, ritmul de creștere relativă se afla la nivelul a 76 p.p. în 2006, coborând până la 32% în 2007, pentru a se corecta în 2008 la nivelul de 42.7%.

Majorările pe care le înregistrează portofoliile de credite ale OMF-urilor, denotă creșterea importanței a segmentului dat în economie. Față de 2006, volumul creditelor din 2008 s-a majorat de două ori. Explicația se regăsește în primul rând prin piața țintă la care se adresează (IMM-urile) și procedurile simplificate, comparativ cu cele bancare, la perfectarea documentelor pentru primirea creditului. Pe de altă parte, sistemul microfinanțării din Republica Moldova nu se supune unor reglementări stricte, cum, de obicei, o face sistemul bancar.

Diagrama 7: **Evoluția portofoliului de credite ale OMF în perioada 2006-2008, MDL**

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

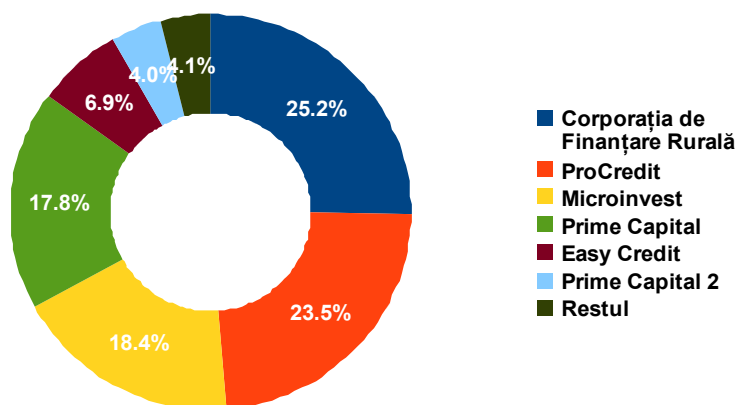
Tabel 5: Evoluția portofoliului de împrumuturi acordate de către OMF în 2008 și 2007, MDL

#	Denumire OMF	Împrumuturi acordate		Creșterea		Cota de piață	
		31.12.2008	31.12.2007	MDL	%	31.12.2008	31.12.2007
1	Corporația de Finanțare Rurală SA	367,749,328	229,960,828	137,788,500	59.92%	25.18%	22.47%
2	ÎCS ProCredit SRL	343,639,397	426,808,773	-83,169,376	-19.49%	23.53%	41.71%
3	ÎM OMF „Microinvest” SRL	268,343,743	122,302,406	146,041,337	119.41%	18.38%	11.95%
4	ÎCS „Prime Capital” SRL	260,620,501	157,537,145	103,083,356	65.43%	17.85%	15.39%
5	ÎCS „Easy Credit” SRL	101,058,329	63,253,913	37,804,416	59.77%	6.92%	6.18%
6	IM „Prime Capital 2” SRL	59,111,193	N/A	N/A	N/A	4.05%	N/A
7	ICS „Credit Rapid” SRL	15,558,941	N/A	N/A	N/A	1.07%	N/A
8	ICS OM „Nordik Capital” SRL	11,617,713	13,275,880	-1,658,167	-12.49%	0.80%	1.30%
9	OM „CREDITERA” SRL	9,444,838	N/A	N/A	N/A	0.65%	N/A
10	OM „Credit-Profit” SRL	7,901,128	5,170,328	2,730,800	52.82%	0.54%	0.51%
11	ÎCS „GIFI Vostok” SRL	7,227,977	4,427,300	2,800,677	63.26%	0.49%	0.43%
12	ICS „IUTE CREDIT” SRL	4,587,428	N/A	N/A	N/A	0.31%	N/A
13	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL	2,590,351	N/A	N/A	N/A	0.18%	N/A
14	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL	341,729	578,333	-236,604	-40.91%	0.02%	0.06%
15	OM „Priminvestnord” SRL	296,905	N/A	N/A	N/A	0.02%	N/A
16	OM „Micro-Fin-Credit” SRL	130,196	N/A	N/A	N/A	0.01%	N/A
17	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
18	OM „CONSOMIC” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
19	OM „GLOBAL CREDIT” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
20	OM „VISREAL-PRIM” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
21	OM „Elat Profit” SRL	N/A	8,929,430	N/A	N/A	N/A	0.87%
22	OM Luxigorus SRL	N/A	0	N/A	N/A	N/A	0.00%
23	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA	N/A	0	N/A	N/A	N/A	0.00%
24	OM „Invest-Credit” SRL	N/A	5,050,225	N/A	N/A	N/A	0.49%
TOTAL		1,460,219,697	1,023,314,906	436,904,791	42.70%	100.00%	100.00%

Sursa: CNPF

Concentrarea portofoliilor creditare, ca și la restul indicatorilor este destul de înaltă. Primele două organizații (Corporația de Finanțare Rurală și ProCredit), cumulează circa jumătate din portofoliul de credite al segmentului microfinanțării, iar companiile din top 5 însumează peste 90 la sută din acesta.

Diagrama 8: Topul companiilor după valoarea cotelor de piață ce le revin în totalul portofoliului de credite în 2008

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

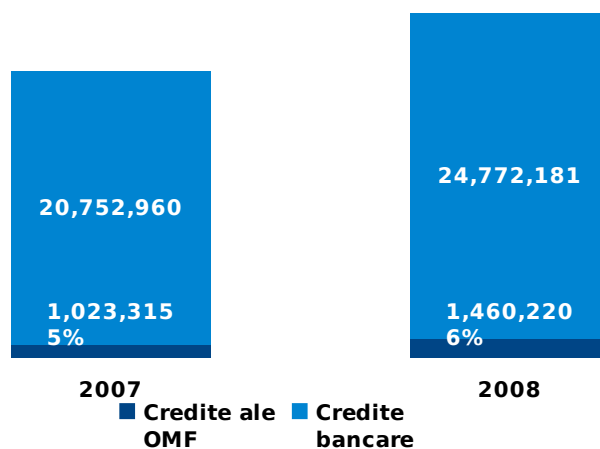
În cazul indicatorului dat, în 2008 s-a atestat o remodelare a repartizării cotelor de piață între lideri. Astfel, s-a înregistrat o descreștere a ponderii companiei ProCredit, care a fost asimilată de către Corporația de Finanțare Rurală, Microinvest, Prime Capital și Easy Credit.

Remarcăm aici compania Prime Capital 2. Fondată în 2008 – a reușit să acumuleze o cotă de 4% din piață, afirmând că dispune de acces la surse financiare, prezentând un concurent solid și după cum se arată în plină dezvoltare.

Analiza comparativă a portofoliilor creditare ale OMF-urilor și băncilor comerciale denotă că ponderea creditelor acordate de OMF în volumul total al creditelor bancare a avansat în 2008 față de 2007 cu circa 1% de la 4.93 p.p. în 2007 la 5.89 p.p. în 2008.

Una din cauze care a susținut procesul dat se explică prin acțiunile intervenționiste ale Băncii Naționale de majorare a ratei de bază și rezervelor obligatorii care diminuase capacitatea de creditare a băncilor, iar mai apoi, sub influența evenimentelor negative din lumea financiară internațională, o serie de bănci nu acordau credite, stimulându-se astfel cererea la produsele organizațiilor de microfinanțare.

Diagrama 9: Evoluția portofoliilor creditare ale OMF și băncilor comerciale și ponderii creditelor acordate de OMF în portofoliul creditar al băncilor, mii MDL

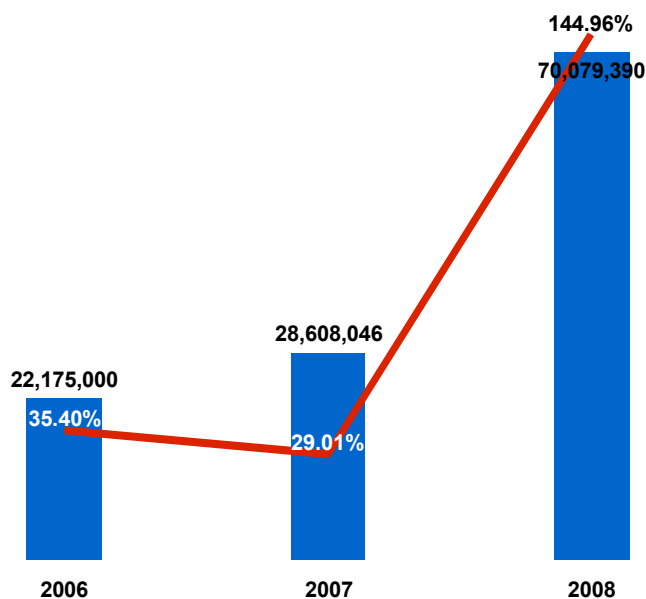

Sursa: Rapoartele BNM & CNPF

EVOLUȚIA PROFITULUI NET

Ca urmare a extinderii cotei OMF, creșterii portofoliului de credite **rezultatele financiare** obținute anul trecut sunt de invidiat chiar și pentru unii jucători din sectorul bancar. Din 2006 încolo, volumul profitului total înregistrat de către organizațiile de microfinanțare a sporit de 3.1 ori. Comparația rezultatelor financiare din 2008 cu cele din 2007 indică o majorare cu 145% sau cu 41.5 mil. MDL, până la 70 mil. MDL. Evoluția ratei de creștere relativă ale profitului nu este constantă, înregistrând abateri ale trendului, chiar dacă în valori absolute profitul se majorează. Astfel, după o abatere relativă de +35% în 2006, acesta s-a redus până la +29 în 2007, ca în 2008, după cum s-a menționat, să crească cu 145%.

Diagrama 10: **Evoluția volumului profitului net al OMF în perioada 2006-2008, MDL**

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Caracteristic anului 2008 este faptul, ca odată cu majorarea numărului companiilor care au obținut profit, s-a majorat și numărul celor care au înregistrat pierderi. Analiza profitului, raportat la portofoliul de credite, indică un indice de 4,8% față de 2.53 în 2007, ce se explică atât prin creșterea portofoliului de credit, cât și prin majorarea ratelor dobânzii în 2008.

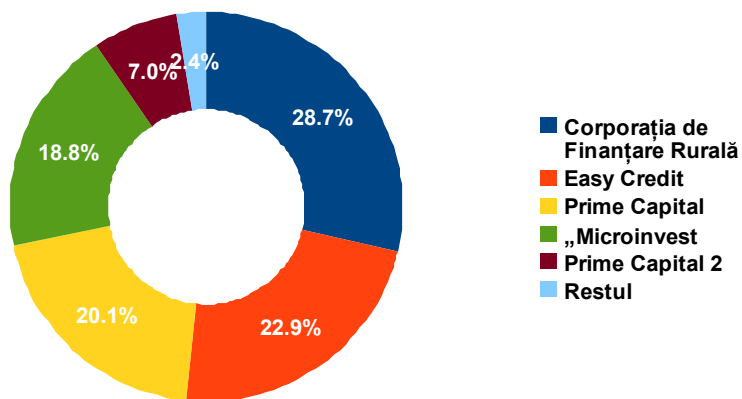
Tabel 6: Evoluția profitului net (pierderii nete) al OMF în 2008 și 2007, MDL

#	Denumire OMF	Profit net (pierdere netă) al anului de gestiune		Creșterea		Cota de piață	
		31.12.2008	31.12.2007	MDL	%	31.12.2008	31.12.2007
1	Corporația de Finanțare Rurală SA	21,117,579	14,094,033	7,023,546	49.83%	30.13%	49.27%
2	ÎCS „Easy Credit” SRL	16,859,792	6,158,651	10,701,141	173.76%	24.06%	21.53%
3	ÎCS „Prime Capital” SRL	14,777,017	1,120,578	13,656,439	1218.70%	21.09%	3.92%
4	ÎM OMF „Microinvest” SRL	13,809,619	1,498,425	12,311,194	821.61%	19.71%	5.24%
5	IM „Prime Capital 2” SRL	5,171,032	-	N/A	N/A	7.38%	N/A
6	ICS OM „Nordik Capital” SRL	741,125	93,143	647,982	695.69%	1.06%	0.33%
7	OM „Credit-Profit” SRL	661,515	366,764	294,751	80.37%	0.94%	1.28%
8	OM „CREDITERA” SRL	340,532	-	N/A	N/A	0.49%	N/A
9	OM „Prinvestnord” SRL	39,426	N/A	N/A	N/A	0.06%	N/A
10	ICS „IUTE CREDIT” SRL	9,613	-	N/A	N/A	0.01%	N/A
11	OM „Micro-Fin-Credit” SRL	2,773	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
12	OM „CONSOMIC” SRL	0	N/A	N/A	N/A	0.00%	N/A
13	OM „GLOBAL CREDIT” SRL	-475	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
14	OM „VISREAL-PRIM” SRL	-1,291	-	N/A	N/A	N/A	N/A
15	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL	-26,463	-	N/A	N/A	N/A	N/A
16	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL	-40,198	45,415	-85,613	-188.51%	N/A	0.16%
17	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL	-52,966	-	N/A	N/A	N/A	N/A
18	ÎCS ProCredit SRL	-209,303	5,793,564	-6,002,867	-103.61%	N/A	20.25%
19	ÎCS „GIFI Vostok” SRL	-1,276,231	-562,527	-713,704	-326.87%	N/A	N/A
20	ICS „Credit Rapid” SRL	-1,843,706	-	N/A	N/A	N/A	N/A
21	OM „Elat Profit” SRL	N/A	814,553	-814,553	N/A	N/A	2.85%
22	OM Luxigorus SRL	N/A	-18,507	18,507	N/A	N/A	N/A
23	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA	N/A	-3,024,310	3,024,310	N/A	N/A	N/A
24	OM „Invest-Credit” SRL	N/A	-88,746	88,746	N/A	N/A	N/A
TOTAL		70,079,390	28,608,046	41,471,344	144.96%	100.00%	100.00%

Sursa: CNPF

În „măinele” primelor cinci companii se regăsesc practic 100% din profitul realizat de organizațiile de microfinanțare.

Diagrama 11: Topul companiilor după valoarea cotelor de piață ce le revin în totalul profitului net în 2008

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Către sf. anului 2008 a cedat din cota sa de piață Corporația de Finanțare Rurală (-19%). În schimb și-au întărit pozițiile restul companiilor din top. Din primele patru companii după valoarea profitului net înregistrat, liderul are cea mai mică creștere de 49%. Urmează apoi Easy Credit cu o creștere de 173 p.p., Prime Capital – care a reușit să crească profitul de 13 ori și Microinvest – de 9.21 ori. Pe poziția a cincea s-a clasat, compania care-i i-ar fi putut fi atribuit titlul de cel mai bun debut al anului – Prime Capital 2. Într-un interval de patru luni de la fondare până la sfârșitul anului 2008, ea a acordat credite în sumă de peste 59 mil. MDL și a cumulat un profit de 5,1 mil. MDL, revenindu-i o cotă de piață de 7.3 la sută.

Evoluția profitului organizațiilor de microfinanțare în anul 2009 va fi corelat în mare măsură de evenimentele de pe piețele financiare și de capital. Dacă se menține situația anului 2008, caracterizată de lipsa de lichidități și de înăsprirea condițiilor de creditare, ceea ce inevitabil va genera dobânzi ridicate – profitul o să continue tendința de creștere. Acesta ar fi scenariul în cazul în care nu o să fie afectat consumul, exportul și importul.

De altfel, dacă activitatea de producere, finanțarea mijloacelor circulante ș.a. ar genera creșterea stocurilor, asta în fine ar influența negativ dezvoltarea IMM-urilor, ar majora numărul falimentelor și companiilor insolubile, afectând întreg sectorul microfinanțării și în particular mărimea profitului pe care OMF-urile l-ar putea câștiga.

EVOLUȚIA RENTABILITĂȚII FINANCIARE & GRADULUI DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ

Potrivit normelor admisibile, pentru a desfășura o activitate prosperă, nivelul rentabilității financiare¹ trebuie să atingă cel puțin 15%. În cadrul organizațiilor de microfinanțare mult depinde și de resursele împrumutate, astfel încât rezultatul final, adică profitul net, exprimă și eficiența utilizării resurselor împrumutate.

În fine, rentabilitatea financiară indică care din companii au realizat profit mai mult în baza capitalului propriu sau în baza împrumuturilor și creditelor atrase.

Per total pe piața microfinanțării rentabilitatea financiară în 2008 a evoluat cu 3.3%, iar nivelul rentabilității de 17.5% denotă activitatea de microfinanțare ca pe una prosperă.

Dintre companiile de top conform indicatorilor de mai sus remarcăm Easy Credit și Corporația de Finanțare Rurală, care au înregistrat rentabilități de 66.5 și 27.3% respectiv.

Evidențiem aici societăți care au înregistrat rentabilități peste 80, 90 și 100%, dar în valori comparabile cu profitul net și mărimea capitalului propriu a companiilor de top e prematur de evaluat corect succesele pe care le-au obținut.

1 Rentabilitate Financiară = Profit net raportat la capitalul propriu

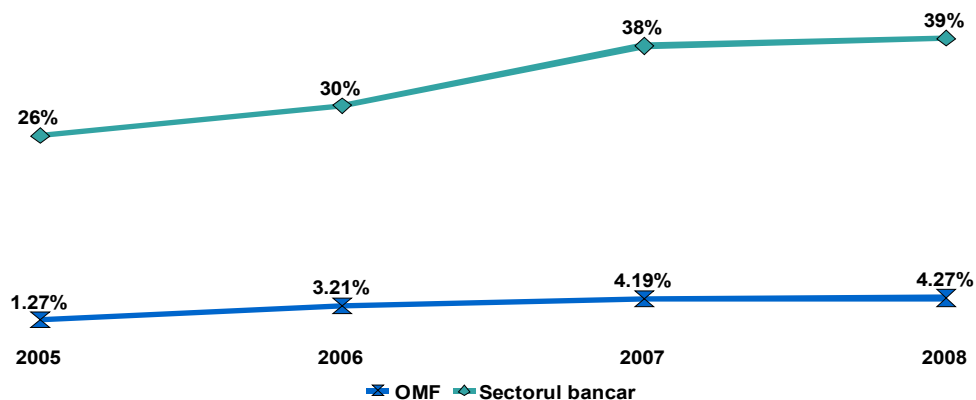
Tabel 7: Evoluția rentabilității financiare ale OMF în 2008 și 2007

#	Denumire OMF	Rentabilitatea financiară	
		31.12.2008	31.12.2007
1	OM „Prinvestnord” SRL	117.19%	N/A
2	OM „CREDITERA” SRL	98.44%	N/A
3	OM „Credit-Profit” SRL	89.44%	82.56%
4	ÎCS „Easy Credit” SRL	66.59%	74.12%
5	ICS OM „Nordik Capital” SRL	29.52%	5.26%
6	Corporația de Finanțare Rurală SA	27.23%	24.42%
7	ÎM OMF „Microinvest” SRL	14.36%	1.89%
8	ÎCS „Prime Capital” SRL	13.01%	-114.28%
9	OM „Micro-Fin-Credit” SRL	10.09%	N/A
10	IM „Prime Capital 2” SRL	9.67%	N/A
11	ICS „IUTE CREDIT” SRL	1.87%	N/A
12	OM „CONSOMIC” SRL	0.00%	N/A
13	ÎCS ProCredit SRL	-0.59%	16.07%
14	OM „GLOBAL CREDIT” SRL	-9.64%	N/A
15	OM „VISREAL-PRIM” SRL	-31.42%	N/A
16	ICSOM „ALFA PARTNERS” SRL	-118.09%	N/A
17	ICS „Credit Rapid” SRL	-1636.32%	N/A
18	ÎCS „GIFI Vostok” SRL	N/A	N/A
19	ÎCS „Excelent - Finanțare” SRL	N/A	408.41%
20	OM „Elat Profit” SRL	N/A	26.84%
21	ICSOM „DOGMAT CREDIT” SA	N/A	-1314.49%
22	OM „Invest-Credit” SRL	N/A	-395.18%
23	OM Luxigorus SRL	N/A	N/A
24	ICS „FIRST FINANCING GROUP” SRL	N/A	N/A
TOTAL		17.46%	14.15%

Sursa: CNPF și calculele autorului

Un indicator care descrie dinamica, gradul de dezvoltare și importanța unui sector al economiei este ponderea portofoliului de credite în PIB sau gradul de intermediere financiară, care se calculează ca raport dintre portofoliul de credite și PIB.

Diagrama 12: Gradul de intermediere financiară ale OMF și sectorului bancar

Sursa: Calculele autorilor în baza rapoartele CNPF

Evoluția acestui indicator înregistrează un trend pozitiv, dar în 2008 a avut o tendință de încetinire. Aceeași situație, de încetinire a ritmului de creștere în 2008, se depistează și în sectorul bancar. Cauzele procesului se regăsesc din nou în conjunctura economică și în reducerea activității de creditare.

Motivele pentru care s-a redus activitatea de creditare sunt destul de variate. Dacă conform unor opinii se crede că populația evită sectorul financiar din cauza unui „blocaj psihologic” creat de criza internațională, unele sondaje de opinie arată că băncile și alte organizații de finanțare sunt ocolite din cauza dobânzilor mari pe care le practică.